

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 201 Агрономія
Селекційно-генетичного інституту – Національного центру
насіннєзнавства та сортовивчення на 2021 рік

В умовах ринкової економіки і жорсткої конкуренції для збереження позицій власних виробників, науково-дослідні установи мають створювати такі сорти і гібриди, які б вільно конкурували з численними сортами іноземної селекції, районованими в Україні останнім часом. Нові сорти і гібриди мають володіти таким комплексом продуктивних ознак і якісних показників, щоб задовольняти потреби виробничників і переробників сировини. Тому аграрній галузі необхідні спеціалісти, спроможні створювати інноваційні сорти і кваліфіковано вести їх насінництво.

Саме таких фахівців готують у Селекційно-генетичному інституті – спеціалізованій науково-дослідній установі з селекції, генетики і насінництва сільськогосподарських культур, на базі освітньо-наукової програми (ОНП) зі спеціальності 201 Агрономія.

Загальний обсяг ОНП становить 42 кредити ЄКТС, співвідношення обсягу обов'язкових дисциплін (30 кредитів ЄКТС) до обсягу вибіркових дисциплін (12 кредитів ЄКТС) становить 70% і 30%, що відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Структурно-логічна схема ОНП чітка і зрозуміла. Складається з дисциплін обов'язкового вивчення та дисциплін вільного вибору здобувача. У свою чергу обов'язкові дисципліни поділяються на загальні та спеціальні. Вибіркові дисципліни – виключно спеціальні; присутня також педагогічна практика.

У результаті вивчення загальних програмних дисциплін аспірант оволодіє наступними знаннями і навичками:

- з філософії – вміння осмислення та викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення;

- з іноземної мови фахового спрямування – розуміння іноземної мови, вміння та навички використовувати її для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах для розширення спілкування з іншомовними фахівцями;

- з методології, організації та технології наукових досліджень – вміння та навички відслідковувати найновіші досягнення у агрономічній науці та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери його наукових інтересів; розуміння наукових статей у сфері обраної спеціальності; знання та розуміння методів наукових досліджень, вміння та навички використовувати їх на рівні доктора філософії; знання та розуміння змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності; вміння та навички аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішенні проблеми, формулювати робочі гіпотези; вміння та навички формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістового наповнення, а також представляти власні результати на розгляд колег;

- інноваційних технологій у педагогіці вищої школи – вміння та навички організації та керування навчально-пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення. Вміння та навички цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації. Вміння та навички визначати інноваційні педагогічні технології, володіти їх змістом і методикою використання їх у професійній діяльності.

У результаті вивчення спеціальних програмних дисциплін аспірант оволодіє наступними знаннями і навичками:

- знання генетичних основ селекції і вміння використовувати генетичні поняття, закони і закономірності в селекції та насінництві сільськогосподарських культур; знання природи генетичного контролю, успадкування та мінливості окремих ознак і властивостей та вміння здійснювати планування (підбір компонентів для гібридизації), схеми та методи схрещування, використання біотехнологічних прийомів створення і управління мінливістю та спадковістю; знання біологічного циклу розвитку основних хвороб с.-г. культур та вміння створювати інфекційні фони, оцінювати та добирати генотипи, стійкі до фітопатологічних чинників; знання сучасних методів дослідження біохімічного складу рослинних організмів; вміння використовувати біоінформатичні методи для дослідження біохімічних процесів рослинного організму; знання суті біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів; знання методів, прийомів і схем первинного насінництва різних с.-г. культур. Вміння диференційовано вибирати найбільш ефективні технології і схеми ведення первинного насінництва; знання вимог міжнародних організацій UPOV, ISTA, OESD до насінництва самозапильних і перехрестозапильних культур, стандартів на насіння різних культур і репродукцій.

Матеріально-технічна база є задовільною, достатньою для проведення навчання на високому методичному рівні.

Навчальний план відповідає запланованим завданням.

Структурні компоненти ОНП постійно доповнюються, оновлюється зміст освітніх компонентів.

Кадровий склад науково-педагогічних кадрів, задіяних у реалізації ОНП, – висококваліфікований і складається у більшості з докторів наук, з яких троє є академіками НААН.

Повна реалізація ОНП передбачає паралельно з освітньою виконання наукової складової. Успішним закінченням аспірантської підготовки є захист дисертації.

У цілому вважаю, що дана ОНП відповідає вимогам і може бути рекомендованою для підготовки докторів філософії зі спеціальності 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво).

Заступник директора з наукової роботи
ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства
ім. В.Є. Таїрова», д.с.-г.н.

Мулюкіна Н.А.